

Jafnréttisáætlun Fellaskóla

Inngangur

Í lögum um jafna stöðu og jafnan rétt kvenna og karla frá árinu 2008 ber öllum fyrirtækjum og stofnunum sem hafa 25 starfsmenn eða fleiri að setja sér jafnréttisáætlun. Fellaskóli sem telur 28 starfsmenn hefur sett sér sína eigin jafnréttisáætlun sem skal endurskoðuð á þriggja ára fresti. Jafnréttisáætlun var gerð haustið 2018 og verður næst endurskoðuð haustið 2021. Tilgangurinn með lögnum er fyrst og fremst sá að þannig sé best tryggt að hæfileikar og færni allra fái notið sín. Í lögum um grunnskóla nr. 91/2008 (www.althingi.is/lagas/nuna/2008010.html) og í Aðalnámsskrá grunnskóla er víða fjallað um jafnrétti kynjanna og mannréttindi. Þar er áherslan á að bæði kynin hafi jafnan rétt til náms, þátttöku í samfélaginu, fjölskyldu- og atvinnulífs.

Markmið námsins, kennslunnar og starfshættir skólans skuli vera þannig að komið sé í veg fyrir mismunun meðal annars vegna uppruna, kyns, kynhneigðar, búsetu, stéttar og trúarbragða. Jafnréttisáætlun Fellaskóla nær til allra starfsmanna og nemenda skólans. Gott hjartalag er einn af hornsteinum í stefnu skólans. Þetta góða hjartalag á að koma fram í leik og starfi allra sem nema og starfa í Fellaskóla. Jafnrétti milli kynja, hæfileika, fötlunar, þjóðernis, aldurs, trúar og kynþátta skal alltaf vera virkt í Fellaskóla. *Jafnrétti án virðingar er óhugsandi.* Í Fellaskóla á sér reglulega stað innra mat á skólastarfinu, hvort sem um er að ræða starfsmannaviðtöl, starfsmannakannanir eða kannanir meðal nemenda og foreldra. Með þessum könnunum gefst gott tækifæri til að kanna og leggja mat á stöðu jafnréttismála í skólanum.

Jafnréttisáætlun Fellaskóla er í samræmi við jafnréttisstefnu Fljótshéraðs https://www.fljotsdalsherad.is/static/files/Skjol/Samth-regl-stefnur/nefndir_og_fulltruar/jafnrettisaetlun_fljotsdalsherads.pdf.

Jafnréttisáætlun skólans er kynnt fyrir öllum þeim sem að skólastarfinu koma. Þar sem um grunnskóla er að ræða er hún kynnt sérstaklega fyrir foreldrum og er þar lögð áhersla á þann hluta hennar sem snýr að nemendum. Áætlunina má nálgast á heimasíðu skólans. Mikilvægt er að nemendur og starfsfólk skólans hafi jafnan rétt til að hafa áhrif á skólastarfið, stefnumótun og ákvarðanatöku.

og skal reynt að tryggja það með sem bestum hætti. Sérstök ábyrgð er lögð á herðar skólastjórnenda en þeim ber, samkvæmt 22. gr. jafnréttislaga, að gera sérstakar ráðstafanir til að koma í veg fyrir að nemendur og starfsfólk verði ekki fyrir kynbundnu ofbeldi, kynbundinni áreitni og kynferðislegri áreitni í skólanum eða á vinnustað. Þeir eiga auk þess, samkvæmt 23. gr. jafnréttislaga, að leggja áherslu á að allt skólastarf miði að því að undirbúa nemendur af báðum kynjum fyrir einkalíf, fjölskyldulíf, félags- og atvinnulíf. Einnig að námsefni mismuni ekki kynjum og að í náms- og starfsfræðslu verði lögð áhersla á að kynna báðum kynjum öll störf óháð því hvort þau hafi verið talin til hefðbundinna kvenna- eða karlastarfa. Starf skólans skal miða að því styrkja sjálfsmynd nemenda og að starfsfólk sé meðvitað um að nemendur eru fjölbreyttur hópur sem býr yfir mismunandi hæfileikum og áhuga.

Starfsfólk

Starfsmenn skólans eiga að njóta sömu möguleika til endurmenntunar og starfsþjálfunar óháð uppruna, kyni, búsetu, trú, fötlun eða kynhneigð. Þeir eiga einnig að búa við jafna möguleika til stöðuhækkana, stöðubreytinga og breytinga á vinnuaðstæðum. Launajafnrétti er í skólanum fyrir jafnverðmæt og sambærileg störf. Þess skal gætt að á hverjum tíma hafi allir starfsmenn skólans gefið leyfi til þess að aflað sé upplýsinga úr sakaskrá sem meðal annars snúa að kynferðisbrotum. Öllum starfsmönnum þarf að vera ljóst að áreitni/einelti og annað ofbeldi verði aldrei liðin í skólanum. Stjórnendur bera ábyrgð á því að áreitni/einelti og eða ofbeldi viðgangist ekki í skólanum og meðferð slíkra mála er í þeirra höndum. Ef upp koma árekstrar skal hafa samband við skólastjórnendur eða trúnaðarmenn. Eigi yfirmaður í hlut að máli skal því strax vísað til fræðslufulltrúa.

Í anda jafnréttislaga eiga stjórnendur að leitast við að gera nauðsynlegar ráðstafanir þannig að starfsmenn, jafnt karlar sem konur, geti samræmt sem best starfsskyldur sínar og skyldur gagnvart fjölskyldu. Umræðu um jafnréttisáætlunina, bæði það sem snýr að starfsmönnum og nemendum, þarf að taka upp árlega á starfsmannafundum og oftár ef þurfa þykir.

19. gr. Launajafnrétt

Konum og körlum er starfa í skólanum skulu greidd jöfn laun og skulu njóta sömu kjara fyrir jafnverðmæt og sambærileg störf. Með jöfnum launum er átt við að laun skulu ákveðin á sama hátt fyrir konur og karla. Skulu þau viðmið

sem lögð eru til grundvallar launaákvörðun ekki fela í sér kynjamismun. Starfsmönnum skal ávallt heimilt að skýra frá launakjörum sínum ef þeir kjósa svo.

Markmið	Aðgerðir	Ábyrgð	Tímarammi
Konur og karlar fá sömu laun og njóti sömu kjara fyrir sömu eða jafnverðmæt störf	Marka stefnu í jafnlaunamálum. Leiðréttu launin ef fram kemur óútskýranlegur munur á launum kvenna og karla.	Skólastjórnendur/ launafulltrúi	Lok febrúar. 2019
Konur og karlar skulu hafa jafna möguleika á launuðum viðbótarstörfum innan skólans.	Ávallt bjóða öllum að taka þá aukavinnu sem býðst	Skólastjórnendur	
Þess skal gætt að í skólanum ríki jafnlaunastefna.	Jafnlaunavottun	Sveitarfélag	

20. gr. Laus störf, starfsþjálfun, endurmenntun og símenntun

Starf sem laust er til umsóknar skal standa opið jafnt konum og körlum. Atvinnurekendur skulu gera nauðsynlegar ráðstafanir til að tryggja að konur og karlar njóti sömu möguleika til endurmenntunar, símenntunar og starfsþjálfunar og til að sækja námskeið sem haldin eru til að auka hæfni í starfi eða til undirbúnings fyrir önnur störf. Einungis skal gera undantekningar um aðgengi karla og kvenna að störfum sé til þess ætlast að viðkomandi starfsmaður sinni baðvörslu stúlkna eða drengja.

Markmið	Aðgerðir	Ábyrgð	Tímarammi
Að tryggja að laus störf standi opin til umsókna fyrir konur og karla	Störf auglýst þannig að höfði til beggja kynja. Velja hæfasta umsækjandann á grundvelli	Skólastjóri/ fræðslustjóri	Apríl- júní. 2019

	menntunar og reynlu		
Jafna kynjahlufall í starfsmannahóp	Þegar ráðið er í ný störf og valið er á milli jafn hæfra starfsmanna er ráðið það kyn sem er í minnihluta	Skólastjóri/ fræðslustjóri	Apríl- júní. 2019
Allir starfsmenn skólans hafi sömu möguleika til endurmenntunar.	Tryggt sé að bæði kyn njóti sömu möguleika til endurmenntunnar og starfsþjálfunar. Allir starfsmenn eru hvattir til þess að sækja námskeið eða aðra endurmenntun sem nýtist þeim í starfi.	Skólastjóri	Allt árið

21. gr. Samræming fjölskyldu- og atvinnulífs

Atvinnurekendur skulu gera nauðsynlegar ráðstafanir til að gera konum og körlum kleift að samræma starfsskyldur sínar og ábyrgð gagnvart fjölskyldu. Ráðstafanir þær skulu m.a. miða að því að auka sveigjanleika í skipulagningu á vinnu og vinnutíma þannig að bæði sé tekið tillit til fjölskylduaðstæðna starfsmanna og þarfa atvinnulífs, þar með talið að starfsmönnum sé auðveldað að koma aftur til starfa eftir fæðingar- og foreldraorlof eða leyfi úr vinnu vegna óviðráðanlegra og brýnna fjölskylduaðstæðna.

Markmið	Aðgerðir	Ábyrgð	Tímarammi
Skólinn sé fjölskylduvænn vinnustaður sem leggur áherslu á jafnvægi milli vinnu og einkalífs	Starfsmenn skulu eiga kost á hlutastörfum og sveigjanlegum vinnutíma eftir	Skólastjóri	2018-2019

	því sem aðstæður leyfa. Gæta skal að vinnuramma og vinna hann í samráði við starfsfólk eins og auðið er		
Konur og karlar eru hvött til að sinna sameiginlegum skyldum sem foreldrar, td fæðingarorlof, veikindaleyfi barna, foreldraviðtöl o.fl.	Kynna fyrir starfsfólki réttindi sín. Starfsmenn skulu ganga að störfum sínum að afloknum veikinda- eða foreldraleyfum eins og kveðið er á um í kjarasamningum	Skólastjori / trúnaðarmaður	2018-2019

Starfsfólk og nemendur

22. gr. Kynbundið ofbeldi, kynbundin áreitni og kynferðisleg áreitni

Atvinnurekendur og yfirmenn stofnanna og félagasamtaka skulu gera sérstakar ráðstafanir til að koma í veg fyrir að starfsfólk, nemar og skólstæðingar verði fyrir kynbundnu ofbeldi, kynbundinni áreitni eða kynferðislegri áreitni á vinnustað, stofnun, í félagsstarfi eða skólum. Ef yfirmaður er kærður vegna ætlaðs kynbundins ofbeldis, ætlaðrar kynbundinnar áreitni eða ætlaðrar kynferðislegrar áreitni verður hann vanhæfur til að taka ákvarðanir í tengslum við starfsskilyrði kæranda á meðan meðferð málsins stendur yfir og skal þá næsti yfirmaður taka slíkar ákvarðanir.

Markmið	Aðgerðir/leiðir	Ábyrgð	Tímarammi
Koma í veg fyrir að nemendur og	Fræðsla Umræða	Kennarar skólastjórnandi	Alltaf

starfsfólk verði fyrir kynbundnu ofbeldi, kynbundnum eða kynferðislegri áreitni í skólanum	Viðurlög		
Einelti og hverskyns ofbeldi og áreitni er ekki liðin	Unnið er markvisst að því að efla jákvæð samskipti milli nemenda og starfsmanna	Allir	Alltaf

Nemendur

Lögð er áhersla á að nemendum lærist að þekkja og tjá tilfinningar sínar. Þeir eiga jafnframt að kunna að virða tilfinningar annarra óháð uppruna, kyni, búsetu, trú, fötlun eða kynhneigðar. Kennsluaðferðir eða námsgögn mega á engan hátt mismuna nemendum enda eiga allir nemendur jafnan rétt til náms. Öll vinna nemenda skal vera í anda jafnréttis þar sem lögð er sérstök áhersla á að nemendur rækti með sér samkennd, samhygð og virðingu fyrir skoðunum og lífsgildum annarra. Nemendur eiga að hafa jafnrétti að leiðarljósi í öllum samskiptum.

23. gr. Menntun og skólastarf

Kynjasambættingar skal gætt við alla stefnumótun og áætlanagerð í skóla- og uppeldisstarfi, þar á meðal íþrótt- og tómstundastarfi. Á öllum skólastigum skulu nemendur hljóta fræðslu um jafnréttismál þar sem m.a. skal lögð áhersla á að búa bæði kynin undir jafna þátttöku í samfélaginu, svo sem í fjölskyldu- og atvinnulífi. Kennslu- og námsgögn skulu þannig úr garði gerð að kynjum sé ekki mismunað. Í náms- og starfsfræðslu og við ráðgjöf í skólum skulu piltar og stúlkur óháð kyni hljóta fræðslu og ráðgjöf í tengslum við sömu störf

Markmið	aðgerðir	Ábyrgð	Tímarammi
Skólinn leggur ríka áherslu á að eiga í jákvæðum samskiptum við	Unnið samkvæmt markmiðum Aðalnámskrár	Skólastjóri	2018-2021

nemendur, foreldra og aðra	þar sem jafnrétti er einn af grunnþáttum menntunar		
Að öllum líði vel	Tvisvar ár ári eru gerðar tengslakannanir meðal nemenda	Aðstoðarskólastjóri og umsjónakennarar	Okt.2018/feb 2019.
Fræðsla um jafnrétti	Jafnréttis og mannréttindamál eru fléttuð inn í lífsleikni og almenna kennslu	Skólastjórnendur, umsjónakennarar og kennarar	Sett í skólanámskrár í upphafi skólaárs
Gæta skal að því í náms og starfsfræðslu að drengir og stúlkur fái sömu fræðslu um námsmöguleika og störf	Drengir og stúlkur fá sömu kynningar og fræðslu	Skólastjórnendur og umsjónakennarar	Yfir skólaárið
Að gæta jafnréttis í starfi skólans og að borin sé virðing fyrir nemendum, og starfsfólki.	Í öllum samskiptum	Allir	Alltar

Menntun til jafnréttis fjallar um hvernig aldur, búseta, fötlun, kyn, kynhneigð, litarháttur, lífsskoðanir, menning, stétt, trúarbrögð, tungumál, ætterni og þjóðerni geta skapað mismunun eða forréttindi í lífi fólks. Við undirbúning framtíðarstarfsvettvangs er mikilvægt að opna augun fyrir kynskiptum vinnumarkaði og stuðla að því að námsval kynjanna verði minna kynbundið en hingað til. Það varðar miklu að ekki halli á kynin í þeim viðfangsefnum sem nemendur fást við heldur grundvallist þau á jafnræði og jafnrétti (Aðalnámskrá grunnskóla 2011). Telji nemandi að jafnrétti sé brotið, á sér eða öðrum í skólanum skal hann leita til umsjónarkennara eða skólastjóra.

